
Antopäivä: 14.6.2017	Voimaantulopäivä: 1.7.2017	Voimassa: toistaiseksi
-------------------------	-------------------------------	---------------------------

Säädösperusta:
Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä (1686/2009) 6 § 4 momentti, 15 § 3 momentti, 16 § ja 23 § 1 momentti

Täytäntöönpantava EU-lainsäädäntö:
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/45/EY (32009L0045); EUVL L 163, 25.6.2009, s. 1, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 2010/36/EU (32010L0036); EUVL L 162, 29.6.2010, s. 1 ja komission direktiivillä (EU) 2016/844 (32016L0844) EUVL L 141 28.5.2016, s. 51–65

Muutostiedot:
Määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston määräys matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten esteettömyydestä julkisessa liikenteessä (18.12.2012, TRAFI/7882/03.04.01.00/2012)

Matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten esteettömyys julkisessa liikenteessä

SISÄLTÖ

1	MÄÄRÄYKSEN TARKOITUS	2
2	MÄÄRITELMÄT	2
3	ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET JA NIIDEN SOVELTAMINEN	3
3.1	Yleiset ja erityiset esteettömyysvaatimukset	3
3.2	Muut kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset ja suurnopeusmatkustaja-alukset	3
3.3	Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset ja suurnopeusmatkustaja-alukset	4
3.4	Esteettömyysvaatimusten soveltaminen alle 24 metrin pituisiin aluksiin	4
3.5	Huomattava korjaus-, muutos- tai muuntamistyö	4
4	VOIMAANTULO	5

LIITELUETTELO

Liite 1	Yleiset esteettömyysvaatimukset	6
Liite 2	Erytyiset esteettömyysvaatimukset	7

1 MÄÄRÄYKSEN TARKOITUS

Tällä määräyksellä Liikenteen turvallisuusvirasto antaa aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 6 §:n 4 momentin, 15 §:n 3 momentin, 16 §:n ja 23 §:n 1 momentin nojalla tarkemmat tekniset määräykset, joiden tarkoituksena on varmistaa, että liikuntarajoitteiset henkilöt voivat kulkea riittävän esteettömästi ja turvallisesti julkisessa liikenteessä käytettävissä matkustaja-aluksissa ja suurnopeusmatkustaja-aluksissa.

2 MÄÄRITELMÄT

Sen lisäksi, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) määritelmiä koskevassa 2 §:ssä säädetään, tässä määräyksessä tarkoitetaan:

- 1) *liikuntarajoitteisilla henkilöillä* kaikkia henkilöitä, joilla on erityisiä vaikeuksia käyttää julkista liikennettä, mukaan lukien vanhukset, vammaiset, aistivammaiset, pyörätuolinkäyttäjät, raskaana olevat naiset ja pienten lasten kanssa kulkevat henkilöt;
- 2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 2010/36/EU;
- 3) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa;
- 4) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;
- 5) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen (SopS 11/1981) liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 m³ ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määritelty suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;
- 6) *aluksella, joka on rakennettu* alusta, jonka köli on laskettu tai joka on vastaavassa rakennusvaiheessa;
- 7) *vastaavalla rakennusvaiheella* vaihetta, jolloin:
 - a) määrätyksi alukseksi tunnistettava rakentaminen on aloitettu; ja
 - b) kyseisen aluksen kokoaminen on aloitettu, ja se käsittää vähintään 50 tonnia tai yhden prosentin kaikkien rakennusaineiden arvioidusta kokonaismäärästä pienemmän luvun mukaisesti;
- 8) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä;
- 9) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä;
- 10) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;
- 11) *huomattavilla korjaus-, muutos- tai muuntamistöillä* aluksen päämittojen muutosta, kapasiteetin lisäystä tai aluksen käyttöiän pidennystä; huomattavia muutoksia ovat aluksen pidentys, rahtikansien muuttaminen matkustajatiloiksi tai matkustajatilojen peruskorjaus.

3 ESTEETTÖMYYSVAATIMUKSET JA NIIDEN SOVELTAMINEN

3.1 Yleiset ja erityiset esteettömyysvaatimukset

Tämän määräyksen liitteenä 1 ovat yleiset esteettömyysvaatimukset, jotka perustuvat non-SOLAS-direktiivin liitteen III suuntaviivoihin ja liitteenä 2 erityiset esteettömyysvaatimukset, jotka perustuvat Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) antamaan kiertokirjeeseen MSC/Circ.735.

Liitteiden 1 ja 2 esteettömyysvaatimuksia sovelletaan julkisessa liikenteessä liikennöiviin matkustaja-aluksiin ja suurnopeusmatkustaja-aluksiin siten kuin kohdissa 3.2 - 3.4 määrätään.

3.2 Muut kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja- alukset ja suurnopeusmatkustaja-alukset

Seuraavien 1 päivänä tammikuuta 2013 tai sen jälkeen rakennettujen muiden kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten on täytettävä liitteiden 1 ja 2 esteettömyysvaatimukset:

- 1) kansainvälisessä liikenteessä liikennöivä matkustaja-alus;
- 2) kansainvälisessä liikenteessä liikennöivä suurnopeusmatkustaja-alus;
- 3) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa; ja
- 4) kotimaanliikenteessä liikennöivä suurnopeusmatkustaja-alus.

Seuraavien 1 päivänä tammikuuta 2013 tai sen jälkeen rakennettujen muiden kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten on täytettävä liitteen 1 esteettömyysvaatimukset:

- 1) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa alle 100 matkustajaa; ja
- 2) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on alle 24 metriä.

Seuraavien ennen 1 päivää tammikuuta 2013 rakennettujen muiden kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten on täytettävä liitteiden 1 ja 2 esteettömyysvaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020:

- 1) kansainvälisessä liikenteessä liikennöivä matkustaja-alus;
- 2) kansainvälisessä liikenteessä liikennöivä suurnopeusmatkustaja-alus;
- 3) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa; ja
- 4) kotimaanliikenteessä liikennöivä suurnopeusmatkustaja-alus.

Seuraavien ennen 1 päivää tammikuuta 2013 rakennettujen muiden kuin non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten on täytettävä liitteen 1 esteettömyysvaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020:

- 1) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa alle 100 matkustajaa; ja
- 2) kotimaanliikenteessä liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on alle 24 metriä.

3.3 Non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvat matkustaja-alukset ja suurnopeusmatkustaja-alukset

Seuraavien 1 päivänä lokakuuta 2004 tai sen jälkeen rakennettujen non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten on täytettävä liitteiden 1 ja 2 esteettömyysvaatimukset:

- 1) kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, ja
- 2) kotimaan matkoilla liikennöivä suurnopeusmatkustaja-alus.

Seuraavien 1 päivänä lokakuuta 2004 tai sen jälkeen rakennettujen non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten on täytettävä liitteen 1 esteettömyysvaatimukset:

- 1) kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa alle 100 matkustajaa; ja
- 2) kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on alle 24 metriä.

Ennen 1 päivää lokakuuta 2004 rakennetun non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan kotimaan matkoilla liikennöivän matkustaja-aluksen, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa vähintään 100 matkustajaa, on täytettävä liitteiden 1 ja 2 esteettömyysvaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020.

Seuraavien ennen 1 päivää lokakuuta 2004 rakennettujen non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien matkustaja-alusten on täytettävä liitteen 1 esteettömyysvaatimukset viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2020:

- 1) kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on vähintään 24 metriä ja joka kuljettaa alle 100 matkustajaa; ja
- 2) kotimaan matkoilla liikennöivä matkustaja-alus, jonka pituus on alle 24 metriä.

3.4 Esteettömyysvaatimusten soveltaminen alle 24 metrin pituisiin aluksiin

Alle 24 metrin pituisiin matkustaja-aluksiin ja suurnopeusmatkustaja-aluksiin sovelletaan kohtien 3.2 ja 3.3 esteettömyysvaatimuksia siinä määrin, kuin Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo niiden soveltamisen olevan taloudellisesti kohtuullista ja mahdollista.

3.5 Huomattava korjaus-, muutos- tai muuntamistyö

Kun kohdissa 3.2 - 3.4 tarkoitetuissa aluksissa tehdään huomattavia korjaus-, muutos- tai muuntamistyitä ennen 1 päivää tammikuuta 2020, on sovellettava liitteen 1 mukaisia yleisiä esteettömyysvaatimuksia siinä määrin, kuin Liikenteen turvallisuusvirasto katsoo niiden soveltamisen olevan taloudellisesti kohtuullista ja mahdollista.

4 VOIMAANTULO

Tämä määräys tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2017.

Tällä määräyksellä kumotaan Liikenteen turvallisuusviraston määräys matkustaja-alusten ja suurnopeusmatkustaja-alusten esteettömyydestä julkisessa liikenteessä (18.12.2012, TRAFI/7882/03.04.01.00/2012)

Tuomas Routa
merenkulkujohtaja

Jerker Klawér
erityisasiantuntija

Liite 1 Yleiset esteettömyysvaatimukset

Nämä esteettömyysvaatimukset perustuvat non-SOLAS-direktiivin liitteen III suuntaviivoihin. Vaatimuksia sovellettaessa on noudatettava ohjeena liitteen 2 erityisiä esteettömyysvaatimuksia.

1 PÄÄSY ALUKSELLE

Alukset on rakennettava ja varustettava siten, että liikuntarajoitteiset henkilöt voivat nousta alukseen ja poistua aluksesta helposti ja turvallisesti ja että heidän pääsytään kannelta toiselle on varmistettu joko ilman apua tai luiskien, hissien tai nostolaitteiden avulla. Aluksen muiden sisäänkäyntien yhteyteen sekä muihin asianmukaisesti paikkoihin aluksessa on asetettava näkyville opasteet, jotka ohjaavat liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitettulle sisäänkäynnille.

2 OPASTEET

Matkustajien avuksi alukselle asetettujen opasteiden on oltava sellaisia, että liikuntarajoitteiset henkilöt (aistivammaiset henkilöt mukaan lukien) pääsevät esteettömästi niiden luokse ja pystyvät helposti lukemaan niitä. Opasteiden on sijaittava keskeisillä paikoilla.

3 VIESTINTÄ

Aluksella on oltava välineet, joiden avulla liikuntarajoitteisille henkilöille voidaan välittää visuaalisesti ja sanallisesti ilmoituksia muun muassa myöhästymisistä, aikataulun muutoksista ja aluksella tarjolla olevista palveluista.

4 HÄLYTYKSET

Hälytysjärjestelmät ja hälytyspainikkeet on suunniteltava siten, että liikuntarajoitteiset henkilöt, mukaan lukien aistivammaiset ja henkilöt, joilla on hahmottamisen, ymmärtämisen tai oppimisen vaikeuksia, pystyvät käyttämään järjestelmiä ja että hälytys saavuttaa heidät.

5 LIIKKUMISMAHDOLLISUUDET ALUKSESSA

Kaiteet, käytävät ja kulkutiet sekä oviaukot ja ovet on suunniteltava siten, että pyörätuolin käyttäjän liikkuminen aluksessa on mahdollista. Hissit, ajoneuvokannet, matkustajien oleskelutilat, asuntotilat ja peseytymistilat on suunniteltava siten, että liikuntarajoitteisilla henkilöillä on niihin kohtuullinen ja riittävä pääsy ja että henkilöt pystyvät omien kykyjensä mukaisesti suoriutumaan omatoimisesti kyseisissä tiloissa.

Liite 2 **Eriyiset esteettömyysvaatimukset**

Nämä esteettömyysvaatimukset perustuvat Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) antamaan kiertokirjeeseen MSC/Circ.735.

1 PÄÄSY ALUKSELLE

Alukset on rakennettava ja varustettava siten, että liikuntarajoitteiset henkilöt voivat nousta alukseen ja poistua aluksesta helposti ja turvallisesti joko ilman apua tai luiskien, hissien tai nostolaitteiden avulla. Pyörätuoliluiskan suurin sallittu kaltevuus on ensisijaisesti 1:20, mutta se ei saa olla jyrkempi kuin 1:12,5. Ainakin yhden aluksen sisäänkäynneistä tulee soveltua liikuntarajoitteisille henkilöille. Sisäänkäynnissä ei saa olla portaikkoja ja askelmia. Sisäänkäynti tulee merkitä kansainvälisellä symbolilla, joka osoittaa laitteen tai tilan sopivuutta liikuntarajoitteisille henkilöille. Aluksen muiden sisäänkäyntien yhteyteen sekä muihin asianmukaisiin paikkoihin aluksessa on asetettava näkyville opasteet, jotka ohjaavat liikuntarajoitteisille henkilöille tarkoitetulle sisäänkäynnille.

2 AUTOPYSÄKÖINTI ALUKSELLA

Autolautoilla on oltava pyörätuolinkäyttäjille erikseen merkittyjä esteettömiä pysäköintipaikkoja, joilla pyörätuolinkäyttäjällä on tilaa nousta autosta. Esteettömien pysäköintipaikkojen määrä voi vaihdella kysynnästä riippuen. Pysäköintipaikat voivat olla myös muiden liikuntarajoitteisten henkilöiden kuin pyörätuolinkäyttäjien käytössä. Pysäköintipaikalta tulee olla esteetön kulku matkustajatiloihin.

3 HISSIT

Autokannelta on oltava pääsy ainakin yhdellä hissillä sellaiselle kannelle, josta on esteetön pääsy yleisiin matkustajatiloihin, hytteihin ja WC-tiloihin. Hissin sisätilan on oltava leveydeltään vähintään 1100 mm ja syvyydeltään vähintään 1400 mm. Hississä on oltava automaattisesti aukeavat ovet ja sisäänkäynnin leveyden on oltava vähintään 900 mm. Kolmella puolella hissiä on oltava käsijohde, joka on 900 - 1000 mm korkeudella lattiasta. Hissin ohjauspaneelin toimintapainikkeet on sijoitettava noin 900 - 1200 mm korkeudelle lattiasta ja ainakin 500 mm päähän hissien nurkasta. Käsikahva on sijoitettava lähelle toimintapainikkeita. Käännettävä istuin on sijoitettava kohtaan, josta ulottuu käyttämään toimintapainikkeita. Hissin lattian ja hissien edessä olevan lattian on oltava samassa tasossa. Hissien edessä olevan alueen on oltava tasainen ja kooltaan vähintään 1500 x 1500 mm. Hissistä ei saa korvata liukuportilla.

Hissien ohjauspaneelin toimintapainikkeiden on oltava läpimitaltaan vähintään 20 mm ja valaistuja. Toimintapainikkeet eivät saa olla hipaisupainikkeita. Toimintapainikkeiden värin tulee erottua selvästi ohjauspaneelin väristä. Häätöpysäytys- ja hälytyspainikkeiden on oltava selvästi erimuotoisia kuin hissien tavallisten toimintapainikkeiden. Häätöpysäytyspainikkeen tulee olla väriltään punainen ja hälytyspainikkeen keltainen. Toimintapainikkeet on merkittävä isoin kohokirjaimin.

4 MATKUSTAJA-TILAT

Matkustajatilojen sisäänkäynnin on oltava pyörätuolin esteettömän kulun mahdollistamiseksi riittävän leveä, vähintään 800 mm. Ovien tulee avautua automaattisesti tai niiden tulee pysyä auki, milloin tämä ei ole ristiriidassa turvallisuusmääräysten kanssa. Esteitä, kuten kynnyksiä, on vältettävä matkustajatiloiissa tai korvattava ne esimerkiksi luiskilla tai sisään vedettävillä kynnyksillä. Kynnyksiä, jotka vaaditaan lastiviivayleissopimuksessa (SopS 52/1968) tai muissa turvallisuusmääräyksissä, ei kuitenkaan saa poistaa. Luiskat ja kynnykset on merkittävä kontrastivärein.

Portaikot on rakennettava siten, että liikuntarajoitteiset henkilöt voivat käyttää niitä. Portaikot eivät saa olla jyrkkiä ja askelmien tulee olla umpinaisia. Portaitkojen tulee olla mahdollisimman turvallisia korkeudeltaan, syvyydeltään, väriltään, valaistukseltaan ja liukastumisestoltaan. Vanhuksien ja heikkonäköisten henkilöiden huomioimiseksi jokaisen askelman etureunassa tulee olla kirkas kontrastiväri (noin 25 mm leveä kaistale askelman etureunan pysty- ja vaakaosassa). Käsijohteiden on oltava pyöreitä, läpimitaltaan 45 - 50 mm, kontrastivärisiä ja sellaista materiaalia, josta helposti saadaan pitävä ote. Käsijohteet on sijoitettava portaikon molemmin puolin ja niiden tulee ulottua 300 mm ylimmän ja alimman askelman yli. Käsijohteet on asennettava 850 mm korkeudelle askelmista. Käsijohteiden ja seinän välissä tulee olla ainakin 45 mm vapaata tilaa. Jokaisen kerrosvälin portaikon ylä- ja alapäässä tulee olla tunnusteltavat opasteet (taktiilipasteet).

Aluksella on oltava kutakin 100 matkustajaa kohti ainakin yksi pyörätuolipaikka, joka on sijoitettu siten, että pyörätuolinkäyttäjä voi matkustaa pyörätuolissa istuen yhdessä muiden matkustajien kanssa. Pyörätuoli on voitava kiinnittää turvallisesti pyörätuolipaikalla.

Matkustajien istumapaikoista tulee ainakin 4 prosenttia soveltua liikuntarajoitteisille henkilöille. Istumapaikkojen ympärillä on oltava riittävästi vapaata tilaa. Istuimet on varustettava sopivilla käsinojilla, jotta liikuntarajoitteiset henkilöt saavat niistä tukea istuutuessaan tai noustessaan istuimelta. Käsinojat on merkittävä kontrastivärillä. Jos istuimen edessä ei ole riittävästi tilaa jäykkäjalkaiselle henkilölle, erityisistuimen edessä oleva istuin on voitava poistaa. Jos istuimet ovat jonomuodossa, istuimien välisten käsinojien, jotka voivat muodostaa esteen liikuntarajoitteiselle henkilölle, tulee olla käännettäviä. Liikuntarajoitteisille henkilöille varattujen istumapaikkojen tulee olla lähellä hätäpoistumisteitä ja WC-tiloja.

5 KÄYTÄVÄT, OVET JA KÄSIJOHTEET

Liikuntarajoitteisilla henkilöillä on oltava riittävästi liikkumistilaa etenkin pitkähköillä matkoilla. Käytävien tulee olla riittävän leveitä, jotta niissä mahtuu ohittamaan pyörätuolilla muita ihmisiä.

Käytävissä, mieluummin käytävän molemmin puolin, on oltava käsijohteet, jotka on asennettu 900 mm korkeudelle lattiasta. Käsijohteissa ei saa olla ulkonevia reunoja ja niiden läpimitan on oltava noin 35 - 50 mm. Käsijohteiden värin tulee erottua taustastaan. Heikkonäköisiä henkilöitä varten suositellaan, että käsijohteissa olisi tunnusteltavat opasteet (taktiilipasteet). Käsijohteita ja käsikahvoja suositellaan asennettavaksi myös muihin tiloihin, erityisesti ravintoloihin, istuimien selkänojiin sekä WC-tiloihin.

6 KANNET JA LATTIAT

Kansien ja lattioiden tulee olla tasaisia ja niissä on oltava liukastumista estävä pinta. Jos askelmat ovat välttämättömiä, ne eivät saa olla korkeampia kuin 30 mm tai niissä tulee olla luiska, jossa on pieniaukkoinen ritilä tai vastaava, ja käsijohteet.

7 HYTIT

Jos aluksessa on hyttejä, on osan niistä sovelluttava pyörätuolinkäyttäjille. Hytissä vapaan tilan tulee olla vähintään 1400 mm sängyn tai lepopaikan edessä. Sängyn laidalla tulee voida istua ja riisuutua. Kerrossänkyjä ei suositella. Jos hytissä on kerrossänky, alasängyn vapaan tilan korkeuden on oltava vähintään 1100 mm, jotta sängyssä voi istua. Sängyn tulee olla 500 mm korkeudella lattiasta.

Sängyn lukulampun katkaisin on sijoitettava siten, että siihen ulottuu pyörätuolista ja sängystä. Sähkökatkaisimien tulee olla helposti käytettävissä ja 900 mm korkeudella lattiasta.

Sängyn vieressä on oltava käsikahva. Hytin oven tulee olla sivulle liukuva tai ulospäin aukeava, ellei hytissä ole tarpeeksi tilaa oven aukeamiseksi sisäänpäin pyörätuolikäytössä. Oviaukon leveyden on oltava vähintään 900 mm. Jos hytissä on käsienpesuallas, se on sijoitettava samalla tavalla kuin WC-tiloihin. Hyteissä on oltava avunpyyntölaitteet.

8 WC-TILAT

Aluksessa on oltava aluksen kokoon ja käyttöön nähden riittävä määrä pyörätuolinkäyttäjille soveltuvia WC-tiloja, jos mahdollista, kaikilla matkustajille tarkoitetuilla kansilla. WC-tilat voivat sijaita erillään muista WC-tiloista ja ne voivat olla molempien sukupuolten käytössä. Opasteet pyörätuolinkäyttäjille soveltuviin WC-tiloihin on sijoitettava tavallisten WC-tilojen sisäänkäyntien yhteyteen. Pyörätuolinkäyttäjille soveltuvien WC-tilojen ovien tulee aueta ulospäin tai liukua sivulle. Ovet tulee voida avata hätätapauksessa myös avaimella ulkopuolelta, vaikka WC-tila näyttäisi olevan "varattuna".

Etäisyyden on oltava vähintään 1100 mm WC-istuimen etureunasta vastapäiseen seinään tai kiinteisiin laitteisiin. WC-istuimen yhdellä sivulla tulee olla 900 mm vapaata tilaa. WC-istuimen on oltava 450 - 480 mm korkeudella lattiasta. WC-istuimen molemmin puolin tulee olla käännettävä tukikahva. Käsienpesuallas on asennettava siten, että se on korkeintaan 800 mm korkeudella lattiasta ja että siihen ulottuu WC-istuimelta. Käsienpesuallas on kiinnitettävä niin lujasti, että se kestää tuen ottamisen. Peili on sijoitettava sopivalle korkeudelle siten, että sen alareuna on 900 mm lattian yläpuolella ja yläreuna 1900 mm lattian yläpuolella. Pyörätuolin etureunan tulee mahtua käsienpesualtaan alle ja altaan alla olevan vapaan tilan korkeuden on oltava 700 - 750 mm. Saippua, pyyhkeet ja muut vastaavat tarvikkeet on sijoitettava käsienpesualtaan sivulle noin 900 - 1000 mm korkeudelle lattiasta. WC-tilassa on oltava avunpyyntölaitteet.

9 HYTTIEN SIJAINTI JA SAAVUTETTAVUUS

Jos aluksessa on hyttejä, on liikuntarajoitteisille henkilöille, jotka voivat tarvita hätätilanteessa apua, osoitettava hyttejä, jotka sijaitsevat lähellä poistumiskantta, jotta heidät voidaan nopeasti ja helposti auttaa pelastusveneisiin tai -lauttoihin. Aluksella on oltava käytettävissä luettelot henkilökunnan apua mahdollisesti tarvitsevien matkustajien hyteistä.

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistumiseen käytettävien erityisten henkilönostimien tulee toimia myös mahdollisissa sähkökatkostilanteissa.

Pyörätuolinkäyttäjille tarkoitetut hytit ja WC-tilat on sijoitettava hyttiosastojen välisten aulatiilojen yhteyteen. Painikkeella avattavat ovet ovat suositeltavia. Jos ovissa on sulkeutumislaitteet, ne on voitava avata painikkeella. Käytävän leveyden ja 90 asteen kulmassa käytävälle avautuvan oven yhteenlasketun leveyden tulee mieluiten olla 2200 mm. Hyttiosastojen käytävät ovat yleensä 900 mm leveitä. Hyttien ja WC-tilojen ovien aukeaminen pyörätuolinkäyttäjille kapeissa käytävissä voidaan ratkaista käyttämällä liukuovia, joissa on 1000 mm levyinen vapaa oviaukko. Leveämpi oviaukko on tarpeen, jotta pyörätuolin kanssa voi kääntyä ja kulkea sisään hyttiin tai WC-tilaan.

10 HENKILÖKUNNAN KOULUTUS

Henkilökunnalle on annettava koulutusta ja selkeä ohjeistus siitä, miten liikuntarajoitteisia henkilöitä opastetaan aluksella ja avustetaan hätätilanteissa.

11 ALLERGISTEN HENKILÖIDEN HUOMIOIMINEN

Sisustuksen ja vuodevaatteiden tulee mahdollisuuksien mukaan olla valmistettu allergiaa aiheuttamattomista materiaaleista. Joidenkin tilojen käyttö tulee olla kielletty allergiaa aiheuttavien lemmikkieläinten kanssa liikkuvilta matkustajilta.

12 VIESTINTÄ

Jos aluksessa on infopiste, sen pöytätason korkeus lattiasta ei saa ylittää 900 mm. Infopisteessä on oltava induktiosilmukka.

Välttämätöntä tietoa matkustajille sisältävät helppolukuiset ilmoitukset ja opasteet on sijoitettava asiaankuuluviin paikkoihin, erityisesti aluksen sisäänkäyntien yhteyteen. Ilmoitusten ja opasteiden kirjaimien on oltava riittävän isoja, lihavoituja ja helppolukuisia sekä väriltään taustasta erottuvia (esimerkiksi musta keltaisella pohjalla). Opasteiden on oltava sopivalla, noin 1500 - 1600 mm korkeudella lattiasta ja hyvin valaistuja. Kuulutusten tulee olla riittävän kovaäänisiä ja selkeitä. Sokeiden ja heikkonäköisten tarpeiden huomioon ottamiseksi on käytettävä vaihtoehtoisia tiedonvälitysmenetelmiä (pistekirjoitus, taktiiliopasteet tai ääninauhat).

Aluksessa on oltava laitteet, joiden avulla tietoa voidaan välittää jokaisessa satamassa siten, että sekä heikkonäköiset että huonokuuloiset henkilöt saavat tiedon.

13 PALVELUT

Terminaalissa tai aluksessa on oltava mahdollisuus ostaa matkalle tarkoitettu lippu.

Aluksessa, jossa on ruokatarjoilu, on liikuntarajoitteisille henkilöille voitava järjestää pöytiintarjoilu. Pyörätuolinkäyttäjiä varten on oltava pöytiä, joiden ääreen he pääsevät esteettä.

Liikuntarajoitteisten henkilöiden käyttämien opaskoirien, kuulukoirikien ja avustajakoirikien tulee päästä matkustajatiloihin ja ruokailutiloihin.

Jos aluksessa on matkustajille tarkoitettuja puhelimia, tulee ainakin yhden niistä olla pyörätuolinkäyttäjien ulottuvilla ja asiaankuuluvasti merkitty.